

De Rekenkamer van de gemeente Utrecht beoogt met haar onderzoek een bijdrage te leveren aan de doelmatigheid en doeltreffendheid van het beleid, het beheer en de organisatie van de gemeente Utrecht en de daaraan verbonden instellingen. Met haar rapporten wil ze de controlerende functie van de gemeenteraad versterken. Voor de inwoners van de gemeente Utrecht wil ze zichtbaar maken hoe publiek geld wordt besteed en wat er terecht komt van de beleidsvoornemens van de gemeente.

REKENKAMER UTRECHT

LEDEN:

- ♦ Peter van den Berg (voorzitter)
- ♦ Hans van den Broek
- ♦ Gerard Bukkems

MEDEWERKERS ONDERZOEK:

- ♦ Sylvia van Leeuwen
- ♦ Johan Snoei
- ♦ Heleen Seijger-Ackerstaff
- ♦ Lisanne de Jong

CONTACTGEGEVENS:

Postadres: Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon: 030 - 286 1391
E-mail: rekenkamer@utrecht.nl
Website: www.rekenkamer.utrecht.nl

Vormgeving: Delta3

LANGER ZELFSTANDIG THUIS WONEN MET ERNSTIGE BEPERKINGEN

REKENKAMERONDERZOEK IN HET KADER VAN DE
WET MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING 2015

WAT HEEFT DE REKENKAMER UTRECHT ONDERZOCHT?

Voorzieningen langer zelfstandig thuis wonen

De Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) heeft sinds de invoering in 2015 veel veranderd in de zorg voor mensen met een ernstige beperking. Mogelijkheden bieden om mensen langer zelfstandig thuis te laten wonen en te kunnen participeren in de samenleving is het doel van de Wmo. De gemeente, zorgverzekeraars en het zorgkantoor moeten er samen voor zorgen dat inwoners de zorg en ondersteuning krijgen die zij nodig hebben. De rekenkamer Utrecht heeft onderzocht of de gemeente Utrecht inwoners met ernstige beperkingen en hun mantelzorgers voldoende ondersteuning en voorzieningen biedt die langer zelfstandig thuis wonen mogelijk maken.

Onderzoeksgroep

Het onderzoek richt zich op mensen met een ernstige beperking die nog zelfstandig thuis wonen, maar dat zonder hulp van anderen niet meer zouden kunnen. De rekenkamer interviewde 69 inwoners met een ernstige beperking. Ook is met 44 mantelzorgers gesproken. De onderwerpen tijdens deze gesprekken waren de woning, zorg & ondersteuning, mobiliteit & toegankelijkheid, informatievoorziening, sociale contacten & activiteiten en financiën. Ook de belasting en ondersteuning van mantelzorgers zijn onderzocht.

De voorlopige uitkomsten zijn besproken met de gemeente, zorgverleners, woningcorporaties en wijk- en belangenorganisaties. Daarbij zijn ook verbetermogelijkheden geïnventariseerd. Op basis van alle onderzoeksgegevens heeft de rekenkamer conclusies getrokken en aanbevelingen opgesteld.

WAT IS HET OORDEEL VAN DE REKENKAMER?

Regie en informatievoorziening

De meeste inwoners met een ernstige beperking en hun mantelzorgers zijn tevreden over de voorzieningen en ondersteuning die de gemeente Utrecht biedt voor het zo lang mogelijk zelfstandig thuis wonen. Informatievoorziening wordt wel als een groot knelpunt ervaren. Die is nu erg versnipperd en wordt door verschillende organisaties gegeven. De Utrechtse rekenkamer beveelt aan dat de gemeente stevig regie voert en de informatievoorziening aan deze groep inwoners verbetert. In iedere wijk zou een centraal punt moeten zijn waar inwoners en mantelzorgers met al hun vragen terecht kunnen.

Ondersteuning van mantelzorgers

Soms wordt bovendien een te grote zelfredzaamheid verwacht. De hulp die mensen vanuit hun eigen omgeving kunnen krijgen, heeft zijn grenzen. Een groot deel van de mantelzorgers voelt zich zwaar belast. De rekenkamer vindt dat de gemeente mantelzorgers beter moet ondersteunen. Er is vooral behoefte aan financiële ondersteuning, praktische hulp bij klusjes in en om het huis en een proactieve benadering door de gemeente of zorgverleners.

Toegankelijkheid van wegen en gebouwen

Onvoldoende toegankelijkheid van wegen, stoepen en gebouwen is ook een veel genoemd probleem. Het gaat om het ontbreken van afritjes van de stoep, ongelijke of scheve bestrating, obstakels op het voetpad, trappetjes bij de toegang tot gebouwen en het ontbreken van een invalidentoilet. De rekenkamer vraagt om maatregelen die de toegankelijkheid van bestaande wegen en gebouwen verbeteren.

Woningaanbod

De komende decennia zal het aantal ouderen en mensen met een beperking in Utrecht sterk stijgen. De rekenkamer Utrecht vindt dat beter in kaart moet worden gebracht hoeveel en welk soort woningen dan binnen de gemeente nodig zijn. Verder vraagt de rekenkamer aandacht voor betere en actievere ondersteuning bij belangrijke levensgebeurtenissen, zoals ontslag uit het ziekenhuis of het wegvallen van de partner of mantelzorger.

Veel mensen met een ernstige beperking doen weinig aan sport en bewegen. Meer dan de helft zegt zich vaak of soms eenzaam te voelen. Ook de financiële situatie van inwoners met een ernstige beperking is vaak slecht. Bovendien zijn zij niet altijd op de hoogte van financiële regelingen waarvoor zij mogelijk in aanmerking komen. Ook ontbreekt het soms aan de vaardigheden om informatie op te zoeken en te gebruiken. De rekenkamer beveelt aan om meer preventieve maatregelen te nemen voor het voorkomen van gebrek aan sport en bewegen, eenzaamheid en schulden.

Het college van burgemeester en wethouders is het met de rekenkamer eens dat de voorzieningen en ondersteuningsvormen nog om verdere ontwikkeling vragen. De conclusies en verbeteringsuggesties zal zij betrekken bij de verdere ontwikkeling van het beleid.

WILT U MEER WETEN OVER DE UITKOMSTEN VAN HET ONDERZOEK?

U kunt de onderzoeksresultaten, conclusies, aanbevelingen en verbeteringsuggesties van maatschappelijke organisaties in Utrecht lezen in het rapport 'Langer zelfstandig thuis wonen met ernstige beperkingen. Rekenkameronderzoek in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015.'

Ga naar www.rekenkamer.utrecht.nl. Heeft u geen internet, dan kunt u een print aanvragen bij de rekenkamer via tel. 030 - 286 2104.